

Helga Haugland Byfuglien

- Avsender: Helga Haugland Byfuglien
- Høringsinstans: Regionale og sentrale instanser i Den norske kirke
- Ønsker å ta stilling til høringen: **JA**

Avgitte svar

Lovens formål og medlemskapsspørsmål

1. Dagens tre lover erstattes av én felles lov om tros- og livssynssamfunn

jf. kap. [6](#), [8](#), [18](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☒ Enig ☐ Uenig	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	<i>INNLEDNING: Preses i Bispemøtet ønsker å gi uttrykk for at departementets forslag til ny trossamfunnslov i hovedtrekk er godt egnet til understøttelse, regulering og likebehandling av tros- og livssynsfeltet i tråd med grunnlovens § 16 og med vedtakene som for Den norske kirkes del er fremkommet gjennom mange behandlinger i Kirkemøtet. Loven gir en funksjonell ramme for virksomheten i Den norske kirke, og preses mener lovproposisjonen både ivaretar nødvendige premisser for understøttelse og videreføring av Den norske kirke som folkekirke, samtidig som den åpner opp for tilstrekkelig grad av den egenorganisering og utvikling av regelverk som Kirkemøtet må befordre i prosessen frem mot en ny, tilpasset Kirkeordning. Et viktig poeng i lovforslagets kapittel 3 (som er å anse som rammelov for Dnk) er at den i tilstrekkelig grad legger til rette for kirkens egen utvikling av organisasjon, lære, reglementer og forskrifter, og at den ikke foregriper eller legger begrensninger på denne selvbestemmelsen. Preses anser at lovforslaget korresponderer godt med denne forutsetningen, og gir i store trekk sin tilslutning til lovforslaget.</i>

2. Lovens formål skal være å understøtte tros- og livssynssamfunnene

jf. [kap. 7](#) og [§ 1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

3. Loven skal definere tros- og livssynssamfunn som "sammenslutninger for felles utøvelse av en religiøs tro eller et sekulært livssyn"

jf. [kap. 7](#) og [§ 1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

4. Den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves

jf. [kap. 18](#) og [§§ 2](#) og [3](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

4. Preses anser at den nåværende forrangsbestemmelsen for Dnk bør oppheves, men er usikker på om det samtidig er nødvendig å avkorte den lovregulerte ordningen med barns tilhørighet. For det første kan dette gi et utilsiktet signal om at barn og unge ikke er fullverdige deltakere i religiøse aktiviteter, og dernest kan en slik avkortning skape utfordringer for trossamfunnenes mulighet til å få opplysninger om medlemmers barn med hensyn til aktiviteter rette mot barn og unge; for Dnk's del vil dette gjelde invitasjon til dåp og til aktiviteter knyttet til trosopplæring. Preses mener uansett at det er behov for en lovhjemmel som avklarer adgang til opplysninger om medlemmers barn, også før disse er meldt inn som medlemmer.

Registrering og tilskudd

5. Det settes som krav for registrering av tros- og livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som har fylt 15 år

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

5. Preses er i utgangspunktet positiv til at det tallfestes en nedre grense for antall tilskuddstellende medlemmer for registrering av trossamfunn, men er usikker på om grensen bør settes så høyt som 500 medlemmer. Selv om unntaksbestemmelsene i lovforslagets § 3, 3. og 4. ledd åpner for at også samfunn med færre enn 500 medlemmer kan få støtte, vil preses likevel peke på at enkelte grupper, særlig blant migrantmenigheter og flyktninggrupper, trolig ikke vil omfattes av unntaksbestemmelsene. Preses anser at antallskravet er foreslått innført for å lette både administrasjon, kontrollvirksomhet og dialog med trossamfunnene, men vil be departementet se på grenseverdien med tanke på at denne ikke gir utilsiktede virkninger for ekstra sårbare grupper.

6. Lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

se svar spørsmål 5

7. Det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller

jf. [kap 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig

☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Se svar spørsmål 5

8. Et samfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett, jf. kap. 7 og 19 og §§ 3 og 4 og forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd.

jf. [kap. 7](#) og [19](#) og [§§ 3](#) og [4](#)

forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☒ Enig
☐ Uenig

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☒ Ingen oppfatning

9. Staten skal overta kommunenes finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke

jf. [kap. 13](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☒ Enig
☐ Uenig

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

10. Tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet over 15 år

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☐ Enig
☐ Uenig

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

10. Se drøfting under spørsmål 4. Videre anser preses at høringsnotatets tabell 2 (side 220 f.) viser hvordan enkelte familiebaserte trossamfunn (med høy barneandel) i særlig grad blir økonomisk rammet av aldergrensen. Også Dnk driver familiebasert virksomhet, og selv om Dnk ikke selv blir direkte berørt av aldergrensen, ber preses departementet se på om ordningen i utilsiktet grad treffer skjevt, og om forslaget dermed kan tolkes som et uttrykk for en offisiell rangering av

11. Satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

12. Tilskudd til investeringer av Den norske kirkes kirkebygg fra før 1900 skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Kirkebygg fra før 1900 som tilhører andre kirkesamfunn bør også ivaretas særlig.

13. Tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

14. Tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

15. Samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet

jf. [kap. 15](#) og [§ 6](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

15. Preses har forståelse for overveielsene som ligger til grunn for lovforslagets § 6, 3. ledd, men mener det kan være nyttig å vurdere dette ytterligere. Det er selvsagt viktig at norske myndigheter støtter opp om arbeidet for tros- og religionsfrihet i tråd med Norges konvensjonsforpliktelser og menneskerettene som sådan. Likevel bør ikke et slikt anliggende kunne få som konsekvens at borgere med bakgrunn fra land og stater med begrenset religionsfrihet møter uforholdsmessige skranker for religiøs aktivitet her i landet. Departementet peker selv på at det er utfordrende å utforme en regel som ikke kan omgås, og som ikke får utilsiktede virkninger i form av svekkede rettigheter og friheter. En forbud mot utenlandsk finansiering av bør ha sikker formålsoppnåelse og må ikke være uforholdsmessig. Kanskje kan den typen skranke som regelen ønsker å sette, festes i annet lovverk.

16. Det skal overlates til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med virksomheten

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

17. Fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Den norske kirke

18. Særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke (kirkelig rammelov) skal gis i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven

jf. [kap. 8](#) og [§§ 8 – 16](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

19. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse

jf. [kap. 8](#) og [§§ 10 og 11](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Det bør være til Kirkemøtet som øverste representative organ for Den norske kirke å organisere virksomheten og distribuere både oppgaver og ansvar innen trossamfunnet DNK. Det er ingen tvil om KM vil tildele soknet myndighet, oppgaver og ansvar som ivaretar soknet som grunnenhet i kirken og som også ha ressurser som svarer til dette.

20. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om kirkebygg

jf. [kap. 8](#) og [§ 13](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

21. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentlighetsloven og arkivloven skal gjelde for kirken

jf. [kap. 8](#) og [§ 16](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

22. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette om medlemmer av kirken skal betale medlemskontingent

jf. [kap. 10](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

23. Bestemmelsene om at soknet og Den norske kirke er selvstendige rettssubjekter skal videreføres

jf. [kap. 8](#) og [§ 9](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

24. Mener du at Den norske kirke skal finansieres ved at a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre, eller b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke?

jf. [kap. 9](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre.

☒ b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke.

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

24.b. Preses i Bispemøtet anser at det vil være mest formålstjenlig at staten overtar hele finansieringsansvaret for Den norske kirke i tråd med lovforslagets § 12, alternativ B. Preses mener dette alternativet best ivaretar både hensynet til likebehandling (både mellom kirken og andre tros- og livssynsamfunn og mellom ulike sogn og menigheter innad i kirken), til kontinuitet og prinsippet om å statens aktive understøttelse av tros- og livssynssamfunn. Videre vil samlet finansiering legge bedre til rette for en helhetlig og overordnet styring av Den norske kirke, med de mulighetene det gir for prioriteringer og samkjøring i en, felles arbeidsgiverlinje. Alternativet med fortsatt delt finansiering vil kunne sikre den nære relasjonen mellom kirken og lokalmiljøet, på den annen side vil bindingen til kommunen kunne avgrense muligheten for å utvikle et mellomnivå, for eksempel i et område på størrelse med prostiet som får myndighet og ansvar som forvaltningsnivå med linjer knyttet både til sognet og til bispedømmeråd / biskop. Det bør vurderes om ikke ansvaret for kirker og ivaretagelse av kirkebygg fortsatt likevel bør ligge hos kommunen.

Vigselsrett, gravplassdrift og andre spørsmål

25. Vigselsrett for tros- og livssynssamfunn skal videreføres, jf. kap. 19 og forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13.

jf. [kap. 19](#)

forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

26. Den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og –forvaltning skal videreføres som normalordning, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

27. Fylkesmannen skal etter søknad fra kommunen kunne treffe vedtak om overføring av gravplassansvaret til kommunen, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Gravplassforvaltning er at offentlig ansvar, men tradisjon og nåværende praksis, samt eieforhold til gravplasser gjør at jeg tror det best ivaretas av Den norske kirke, på vegne av samfunnet. Endring må derfor må være gjenstand for drøfting mellom partene og ikke ensidig avgjøres av kommune / fylkesmann

28. Det ansvaret bispedømmerådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Henger sammen med svaret ovenfor.

Kommentarer

Medlemskapskrav for kirkelige ansatte og ombud Preses registrerer at medlemskravet for kirkelig ansatte og ombud etter nåværende kirkelivs § 29, 1. ledd, ikke videreføres. Med det vil Dnk måtte forholde seg til den generelle diskrimineringslovgivningen på dette punktet. Preses anser at deler av kirkens virksomhet, ikke minst innenfor trosopplæringsfeltet, er av en såpass særpreget karakter, tett knyttet til formidling av kirkens lære og teologi, at det kan være behov for en slik bestemmelse, og ber departementet likevel vurdere videreføring og lovregulering av medlemskapskravet, evt sikre at kirken selv har anledning til å innføre et slikt. Det vil gjøre at det ikke blir nødvendig å avklare dette ved hver utlysning av stillinger som berøres av dette. Det forutsettes at unntakene som i dag gjelder for medlemskrav videreføres og at kirkelig instans - biskopen som nå - gis anledning til å dispensere.